

Ala xa masenyi

Annabi Yaki naxan sεbε

Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Yi Kitaabui findixi bataaxe nan na Annabi Yaki naxan sεbε Yuwifi danxaniyatεe ma naxee nu yensenxi jamanee kui. Na waxati, fee nu xɔrɔxɔxi Isayankae ma. Hali mangasanyi, a nu e jaxankatama. Ala Xaxili Sεniyenxi naxa yi masenyi fi Annabi Yaki ma alako a xa a sεbε, a xa findi limaniya ra danxaniyatεe bε, e xa e tunnabεxi Ala xa nɔndi kira xɔn.

Yi Kitaabui marasi gbegbe nan fima danxaniyatε birin ma. A a masenma ne won be a Ala xa fe falafe, a nun a xa sεriye rabatufe, e sese kerent mu a ra. Danxaniya mu findima nɔndi ra, xa a kanyi mu birama Ala xa yaamarie fɔxɔ ra a xa dunijneigiri kui. Yi Kitaabui naxe a danxaniya nun kewali fanyi nan jεrεma kira kerent xɔn ma. E mu nɔma fatande e bore ra.

Yi Kitaabui won nasima a lanma won xa jεrε ki naxe won ma danxaniya kui. A mu lanma won xa mixie rafisa e boore bε. Won xa won bore mali, won xa won bore binya, won xa won bore xanu. Won xa won dε suxu, wɔyεn kobi naxa mini won dε i. Won xa won tunnabεxi tɔɔrε kui, won man naxa won yεtε igbo. Won naxa won xaxili ti yi dunija ra. Fe birin kui, won xa won xaxili ti Alatala nan na.

Ala xa won mali alako won birin xa yi seriye
suxu a suxu ki ma. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Yaki naxan sεbε

*Tunnabexiya, danxaniya, nun Ala xa seriye
rabatufe*

¹ N tan Yaki nan yi ki, Ala nun a xa Mixi Sugandixi Marigi Isa xa konyi. N bara wo xεεbu, wo tan Isirayila bɔnsɔε fu nun firinyi naxee yensenxi jamanee ma.

² N ngaxakerenyie, wo xa sεewa tɔɔre mɔɔli birin kui,

³ barima wo a kolon a wo tɔɔre naxan sɔtɔma danxaniya kui, a wo duluxɔtɔma ne.

⁴ Wo xa duluxɔtɔ han a rajonyi alako wo xa danxaniya xa tilin, wo xa findi mixi kamalixie ra, fefe mu luxi naxee xa fe ra.

⁵ Xa fahaamui mu na mixi nde yi ra wo ya ma, a kanyi xa Ala maxandi. A a sɔtɔma ne, barima Ala mixi birin kima a yiriwaxi ra a xa fonisireya ma.

⁶ Kɔnɔ fo mixi xa Ala maxandi danxaniya ra, a naxa siikε, barima mixi siikεxi luma ne alo mɔrɔnyi, foye naxan bɔnbɔma, a a matutun.

⁷ Na kanyi naxa a majɔxun a a se nde sɔtɔma Ala ra,

⁸ barima a xaxili mu tixi Ala gbansan xa ra, a sanyie na kira wuyaxi nan xɔn.

⁹ Danxaniyatɔε setare xa sεewa barima Ala bara a xa fe ite.

¹⁰ Kōnō banna tan xa s̄eewa Ala to bara a xa fe magoro, barima a xa fe jōnma ne alō sansi fuge tofanyi.

¹¹ Soge xōne na te, sansi lisima ne han a fuge bira, a xa tofanyi jōn. A na na ki ne banna fan bε. A na a xa walie kui temui naxε, a birima na leseri ne.

¹² Nelexinyi na mixi bε naxan a tunnabexima tōre kui, barima xa a bara gε na tōre raxande, Ala kisi xunnakeli fama ne a ma. Ala na nan laayidixi a xanuntenye bε.

¹³ Mixi ne wama tantanfe, a naxa a fala a Ala nan a ratantanfe, barima Ala mu birama fe jaaxi fōxō ra, a man mu adama yo ratantanma fe jaaxi ra.

¹⁴ Adama yete waxōnfe jaaxi nan a ratantanma. Na nan a mabendunma han a a rabira.

¹⁵ Adama waxōnfe jaaxi xa di findixi yunubi nan na. Yunubi fan na raba, a xa di findima faxε nan na.

¹⁶ N ngaxakerenyi xanuxie, wo naxa la wule ra.

¹⁷ Ki hagigε birin fatanxi Daali Mange nan na naxan na koore, naxan soge, kike, nun tunbuie daaxi, naxan mu masarama abadan.

¹⁸ A yete sagoe ma, Ala bara won nakisi a xa nōndi masenyi saabui ra, a won findi a xa die ra, alako won xa binyε sōtō dangife a xa daalise birin na.

¹⁹ N ngaxakerenyi xanuxie, wo xa yi wōyεnyi mε: Wo birin xa wo tuli mati wo bore ra, wo naxa gbata wōyεnyi ra, wo bōne naxa te mafuren na,

²⁰ barima adamadi xa xōne mu a tutunma Ala xa tinxinyi ma.

21 Na na a ra, wo xa tondi fe jaaxi nun fe kobi mɔɔli birin nabade. Wo xa wo yεtε magoro, wo xa nɔndi suxu naxan bara masen wo bε, barima na nan nɔma wo rakaside.

22 Wo xa Ala xa masenyi rabatu. Xa wo a rame gbansan kɔnɔ wo mu a raba, wo bara wo yεtε madaxu.

23 Xa mixi nde Ala xa masenyi rame, kɔnɔ a mu bira a fɔxɔ ra, a luma nε alɔ mixi naxan a yatagi matoma kike ma,

24 a fa siga, a nεemū a yatagi ma a na ki naxε.

25 Kɔnɔ mixi naxan Ala xa sεriyε kamalixi matoma a fanyi ra, a a tunnabεxi, a mu nεemū sεriyε ma kɔnɔ a a rabatu, na kanyi barakama nε. Ala xa sεriyε xɔrεya fima nε adamadie ma.

26 Mixi yo a yεtε majɔxun diinela ra, kɔnɔ a mu a dε nɔxi, na kanyi na a yεtε madaxufe nε. A xa diine tide yo mu na.

27 Diine fiiχε naxan nafan Baba Ala ma, a tan nan ya: won xa mεeni kiridie nun kaajε gineε ma e xa tɔɔrε kui, dunija fe man naxa wo madaxu.

2

Mixi rafisafe a boore bε

1 N ngaxakerenyie, wo naxa mixie rafisa e boore bε, barima wo danxaniyaxi won Marigi Isa Nɔrε Kanyi nan ma, Ala xa Mixi Sugandixi.

2 Wo xa wo majɔxun yi ma: Mixi nde naxa fa wo malanxi dεnnaxε, xurundε xεεma daaxi na a belεxε ra, dugi tofanyi ragoroxi a ma. Setare fan naxa fa, dugi fori topaaxi ragoroxi a ma.

3 Xa wo dugi tofanyi kanyi xεεbu a fanyi ra, wo fa a fala a bε, «I magorode fanyi nan yi ki,» kōnō wo fa a fala setare tan bε, «Ti mənni,» xa na mu a ra, «Dəxə bəxī, n bun ma be,»

4 wo mu mixi rafisaxi a boore bε xε na ki? Wo mu jərəxi mərəxun kobi xa ra na ki?

5 N ngaxakerenyi xanuxie, wo wo tuli mati n na. Ala bara mixie sugandi naxee findixi setaree ra dunija ki ma, alako e xa findi bannamixie ra danxaniya ki ma. Ala bara e sugandi alako e xa findi ketongoe ra a xa mangεya kui. Na nan laayidixi mixie bε naxee Ala xanuxi.

6 Kōnō wo tan, wo bara setaree mabere. Bannamixie xa mu wo tɔɔrɔma, e wo xanin kiitisa xɔn ma?

7 E tan xa mu wo Marigi xili fanyi rasɔtɔma?

8 Wo xa Mangε Alatala xa seriye nan nabatu, alo a səbəxi Kitaabui kui ki naxε, «I xa i boore xanu alo i yεtε kan gundi.» Xa wo na raba, wo bara bira fe fanyi fɔxɔ ra.

9 Kōnō xa wo mixi ndee rafisa e boore bε, wo bara yunubi raba. Seriye nan wo makiitima, barima wo bara findi seriye matandilae ra.

10 Xa mixi seriye birin nabatu kōnō a yire kerendandi, na kanyi bara seriye birin matandi,

11 barima naxan a falaxi, «I naxa yεnε raba,» a tan nan man a falaxi, «I naxa faxε ti.» Hali i mu yεnε raba, kōnō xa i faxε ti, i findixi Ala xa seriye matandila nan na.

12 Na kui, wo xa wɔyεn, wo man xa wo jərəsalo naxee fama makiitide seriye ra naxan xɔreya fima mixi ma.

13 Kiiti lɔxœ, Ala mu kinikinima mixi ma naxan mu kinikini a boore adama ma. Kinikini senbe gbo kiiti bɛ.

Danxaniya nun a kewali

14 N ngaxakerenyie, a tide yo mu na xa mixi a fala a a danxaniyaxi, kɔnɔ a mu kewali fanyi rabama. Yi danxaniya mɔɔli nɔma mixi rakaside?

15 Xa wo ngaxakerenyi mageli na a ra, lɔxœ kerèn baloe mu na a yi ra,

16 mixi nde fa lu wo ya ma a a fala a bɛ, «Siga, i naxa kɔntɔfili, i xa dugi nde ragoro i ma, i xa i dɛge,» kɔnɔ a fa lu a mu a xa kɔntɔfili ba, na kanyi xa wɔyεnyi tide yo mu na.

17 Danxaniya na na ki ne. Xa a mu mixi tutunma wali fanyie rabafe ma, a tide yo mu na.

18 Kɔnɔ mixi nde nɔma a falade, «I tan, danxaniya kanyi nan i ra, kɔnɔ n tan fe fanyi raba nan n na.» Kata i xa i xa danxaniya masen n bɛ wali fanyi xanbi. N tan n ma danxaniya masenma i bɛ n ma kewali fanyi nan saabui ra.

19 I laxi a ra, a Ala kerèn na a ra. Na fan ki fanyi, kɔnɔ hali jinnɛe laxi na ra, e sɛrɛn gaaxui ra.

20 I tan xaxilitare, i mu a kolon danxaniya naxan mu kewali fanyi raminima, a tide yo mu na?

21 Munfe a niya won baba Iburahima naxa findi tinxitɔɛ ra Ala ya i? A mu fatan a xa kewalie xa ma, a to a xa di Isiyaga fi Ala ma sɛrɛxɛbade fari?

22 I bara a to, danxaniya nu walife ne a nun a xa kewali. Kewali nan danxaniya rakamalima.

²³ Na kui, a naxa raba alɔ a sɛbɛxi Kitaabui kui ki naxɛ, «Iburahima naxa la Ala ra. Alatala fan naxa na findi tinxinyi ra a bɛ.» Iburahima xili naxa fala «Ala xanuntenyi».

²⁴ Wo bara a to, adamadi xa kewali findima tinxinyi nan na a bɛ, a xa danxaniya gbansan xa mu a ra.

²⁵ Langoe gine Raxabi fan xa kewali xa mu findi tinxinyi ra a bɛ, a to xɛerae rasɛne a xɔnyi, a kira masen e bɛ e e gima naxan na?

²⁶ Mixi nii na siga, a fate faxama ne. Na kui, xa kewali fanyi mu na, danxaniya fan ḥonma ne.

3

Adama wɔyɛn ki

nun xaxilimaya naxan kelima koore ma

¹ N ngaxakerenyie, a mu lanma mixi wuyaxi xa findi karamɔxɔ ra wo ya ma, barima karamɔxɔe fama makiitide ne a xɔrɔxɔe ra dangi mixi gbɛtɛe ra.

² Won birin tantanma fe wuyaxi ma. Xa mixi nde mu tantanma a xa wɔyɛnyi kui, a mu tantanma dɛdɛ. Na kanyi nɔma a yɛtɛ birin suxude tinxinyi kui.

³ Mixi na wa soe xa a waxɔnfe raba, a karafoe nan nasoma a dɛ i. Na nan nɔma a fate birin naŋɛrede.

⁴ Kunkui fan na na ki ne. Hali kunkui belebele, foye xungbe naxan tutunma, mixi a rajɛremɛ feya xurudi nan na, a a ragi a na wa sigafe dɛnnaxɛ.

⁵ Nenyi fan xurun, kɔnɔ a fe igboma.

Wo a mato, te dondoronti di nōma wondi belebele gande.

⁶ Te nan na nenyi fan na, naxan findixi dunija fe kobi ra. Fate birin nōxōma fe jaaxi ra a xa wali saabui nan na. Mixi nenyi nōma te sode a xa dunijiegiri birin na, barima te nan na nenyi ra, te naxan kelima yahannama.

⁷ Adamadi nōma daalise mooli birin xurude. Sube xaañee, xōnie, bubusee, nun baa ma yexee, adamadi bara e birin xuru,

⁸ kōnō mixi yo mu nōma adamadi nenyi xurude. Xōne na a ra naxan ma lintanyi mu danma, naxan xa kasare mu jōnma.

⁹ Won won Baba, won Marigi, batuma nenyi kerenyi naxan na, won man adamadi dankama a tan nan na, Ala naxan daaxi a yete misaali ra.

¹⁰ N ngaxakerenyie, dube nun danke minife de kerent na, a mu fan.

¹¹ Ye xōne nun ye bexi nōma minide dulonyi kerent na?

¹² N ngaxakerenyie, xōre bili nōma tugi bogi raminide? Mangoe bili nōma xōre bogi raminide? Fōxē ye minima dulonyi naxan na, ye bexi mu minima mēnni ra.

¹³ Nde findixi fahaamula nun xaxilima ra wo ya ma? A xa na masen a jērē ki fanyi nun a xa kewalie ra, a naxee rabama bōjē bexi kui, naxan fatanxi fahaamui ra.

¹⁴ Xa tōnē jaaxi nun milē na wo bōjē kui, wo naxa wo yete igbo na fee kui, wo naxa nōndi masara wule ra.

¹⁵ Na xaxili mōoli mu kelixi koore xē. A kelixi dunija nē, Ala kolontareya, nun Ibulisa ma.

¹⁶ Т҃ңе nun mile na dənnaxε, ya isoe nun fe kobi mɔɔli birin toma na ne.

¹⁷ Kənɔ̄ fahaamui naxan kelixi koore ma, a səniyεn, a mixi bəjεnε sama, a dijεma, a kinikinima, a kewali fanyi raminima, a mu mixi rafisama a boore bε, a mu filankafuija rabama.

¹⁸ Maale bogi minima a garansanma bε ki naxε, tinxinyi fan minima mixi bε na ki ne naxan birama lanyi nun bəjεsa fɔxɔ̄ ra.

4

Waxɔnfe nun yεtε igboja

¹ Wo sɔnxɔma, wo gerema. Na rakelima mun ma? A mu kelima wo waxɔnfe kobie xa ma naxee e boore gerema wo bəjεnε kui?

² Wo wama se nde xɔ̄n, kənɔ̄ wo mu a sɔtɔma. Wo faxε tima, wo mila wo boore xa se ma, kənɔ̄ wo mu nɔ̄ma wo waxɔnfe sɔtɔde. Wo sɔnxɔma, wo gerema, kənɔ̄ na birin, wo mu sese sɔtɔma barima wo mu Ala maxandima.

³ Wo na Ala maxandi fan, wo man mu sese sɔtɔma, barima wo xa maxandi mu fan. Wo maxandi tima alako wo na naxan yo sɔtɔ wo xa a rawali wo waxɔnfe kobie kui.

⁴ Wo tan danxaniyataree, wo mu a kolon naxan dunija maxanuma na bara Ala findi a yaxui ra? Dunija xanuntenyi findixi mixi nan na naxan Ala xɔ̄nxi.

⁵ Wo mu Ala xa Kitaabui xa masenyi kolon? Ala wama ne won xaxili, a bara naxan fi won ma, a xa bira a tan kerem nan fɔxɔ̄ ra.

⁶ Kənɔ̄ na birin kui, Ala xa hinne gbo dangi fe birin na. Kitaabui a masenma, «Ala mu tinma yεtε igboe ra,

kōnō a hinnema yētē magore ra.»

⁷ Na kui, wo xa wo yētē magoro Ala bε. Wo tondi Ibulisa bε, a fan a gima nε wo ya ra.

⁸ Wo wo maso Ala ra, a fan a masoma nε wo ra. Yunubit̄ee, wo wo yētē raseniyen. Filankafuie, wo wo bɔjε rafixε.

⁹ Wo wa, wo sunnun, wo nimisa. Wo xa yele xa findi wo bε wa ra, wo xa s̄eewε xa findi sunnuniyra.

¹⁰ Wo wo magoro Marigi bε, a fan wo xa fe itema nε.

¹¹ N ngaxakerenyie, wo naxa fe kobi fala wo bore xa fe ra. Mixi naxan fe kobi falama a ngaxakerenyi xa fe ra, a a yētē rafisa a bε, na kanyi bara Ala xa seriye matandi. A a yētē rafisaxi Ala xa seriye nan bε na ki. Xa i bara na raba, i mu na Ala xa seriye rabatufe xε, i na a matandife nε.

¹² Seriyesa keren peti na a ra, kiitisa fan keren peti na a ra. A tan nan nōma mixi rakaside, a tan nan nōma mixi ralœde. Kōnō i tan, nde na i ra, i to i yētē findixi i boore makiitima ra?

¹³ Wo wo tuli mati, wo tan naxee a falama, «To, xa na mu tina, muxu sigama nε taa nde, muxu nε keren ti na yuleya raba kui, muxu geeni s̄ot̄.»

¹⁴ Wo na fe mɔɔli falama kōnō wo jan mu a kolon naxan fama rabade tina. Wo xa dunijneigiri findixi munse ra? Wo luxi nε alɔ wuyenga naxan toma dondoronti, a fa lœ.

¹⁵ A lanma nε wo xa yi nan fala, «Xa Ala tin, muxu tina toma nε, muxu yi nun yi raba.»

¹⁶ Kōnō yētē igboe nan na wo ra. Na mu fan.

¹⁷ Na kui, xa mixi fe fanyi kolon a lanma a xa naxan naba kōnō a mu a rabama, na bara findi

na kanyi bε yunubi ra.

5

Bannaya kobi

Tunnabexiya tɔɔre kui

Ala maxandife danxaniya ra

¹ Yakɔsi wo wo tuli mati, wo tan bannae. Wo xa wo wa xui ite, barima gbaloe nan fafe wo ma.

² Wo xa bannaya xun bara rakana, wo xa dugie bara bɔrɔ.

³ Wo xa xεεma nun gbeti bara xɔrixɔri. Na findima seede nan na wo xili ma, a a niya wo fate xa gan tε ra. Wo bara naafuli malan yi waxati, kɔnɔ waxati dɔnxɔε na a ra.

⁴ Wo wo tuli mati, wo tan naxee tondixi wo xa xε xabae sare fide. Wo xa walikεe wa xui bara Ala, Daali Mange, tuli li.

⁵ Wo xa dunijεigiri kui, wo mu tɔnyi dɔxɔxi wo waxɔnfe sese ma. Wo wo yεtε nan tun nalugama. Wo fa luxi nε alɔ xuruse turaxi a kɔn naxaba lɔxɔε ma.

⁶ Wo bara kiiti jaaxi sa tinxintɔε ma naxee mu nu tixi wo kanke, wo e faxa.

⁷ Na kui, n ngaxakerenyie, wo xa dijε han Marigi fa lɔxɔε. Wo xa a raba alɔ xesa a rabama ki naxε. A dijε han tunεbirε, naxan a niyama sansi xa mɔ, a bogi.

⁸ Wo fan xa dijε. Wo xa limaniya, barima Marigi fa lɔxɔε bara makɔrε.

⁹ N ngaxakerenyie, wo naxa fe kobi fala wo bore xa fe ra, xa na mu a ra kiiti na sa, a mu fanma wo bε. A gbe mu luxi kiitisa xa fa.

¹⁰ N ngaxakerenyie, wo xa lu alɔ namijɔnmɛ naxee kawandi ti Marigi xili ra, e e tunnabexi tɔɔre kui.

¹¹ Won a kolon barake na mixi bɛ naxan a tunnabexima tɔɔre kui. Wo bara a mɛ Ayuba a tunnabexi ki naxe. Wo man bara a to Marigi naxan nabaxi a bɛ a xa tɔɔre dangi xanbi. Marigi xa xanunteya nun a xa kinikini gbo.

¹² N ngaxakerenyie, naxan dangi fe birin na, wo naxa wo kali koore ra, wo naxa wo kali bɔxi ra, wo naxa wo kali sese ra. Wo na «iyo» fala, a xa findi nɔndi ra. Wo na «ade» fala, a xa findi nɔndi ra. Xa na mu a ra kiiti na sa, a mu fanma wo bɛ.

¹³ Mixi na wo ya ma naxan tɔɔrɔxi? A kanyi xa Ala maxandi. Mixi na wo ya ma naxan nelexinx? A kanyi xa Ala tantu bɛeti ra.

¹⁴ Mixi na wo ya ma naxan furaxi? A kanyi xa danxaniyatɔ nama kuntigie xili, e xa Ala maxandi a bɛ, e xa ture nde maso a ma Marigi xili ra.

¹⁵ Ala maxandi naxan fatanxi danxaniya ra, a furema rayalanma nɛ. Marigi furema rakelima nɛ. Xa a bara yunubi raba, Marigi a xafarima nɛ.

¹⁶ Na kui, wo xa wo xa yunubie fala wo bore bɛ, wo xa Ala maxandi wo bore bɛ, alako wo xa yalan. Tinxintɔ Ala maxandi naxan tima, na Ala maxandi xa wali sɛnbɛ gbo.

¹⁷ Eliya nu findixi adamadi nan na alɔ won tan. A to Ala maxandi a bɔjɛ birin na alako tune naxa fa, Ala naxa a xa dubɛ suxu. Tune mu fa bɔxi jɛ saxan kike senni.

¹⁸ Na dangi xanbi, Eliya man naxa Ala maxandi tune man xa fa. Koore naxa tune bɛnin, bɔxi

sansie naxa bogie ramini.

¹⁹ N ngaxakerenyie, xa mixi nde wo ya ma a
bara nɔndi kira bεŋin, kɔnɔ mixi gbɛtɛ fa a ti
kira fanyi xɔn ma,

²⁰ wo xa a kolon, mixi naxan yunubitɔɛ bama
a xa yunubi fe ma, a bara a niya yunubitɔɛ xa
kisi, a xa yunubi birin bara xafari.

**Soso Kitaabuie: Tawureta, Yabura, Inyila
The Holy Bible in the Susu language of Guinea (Soso
Kitaabuie: Tawureta, Yabura, Inyila Bible)**

copyright © 2015 Mission Evangélique Reformée Néerlandaise et les Traducteurs Pionniers de la Bible

Language: Susu

Contributor: Mission Evangélique Réformée Néerlandaise

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

f1d08866-ea3e-5b9b-b506-e7690c5c61d2